

Kalendár výročí osobností okresu Galanta

Január:

Kardhordó, Anton

31.5.1797, Šaštín-Stráže – 8.1.1874, Šurany

kňaz, prekladateľ **(150. výročie úmrtia)**

Pred 150. rokmi (8.1.1874) umrel v Šuranoch kňaz a prekladateľ Anton Kardhordó. Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni. Po vysvätení za kňaza pôsobil ako kaplán v Seredi, od roku 1825 v Šintave, od roku 1827 v Šuranoch. Z nemeckého jazyka preložil do bernolákovčiny učebnicu náboženstva. Založil aj nadáciu pre chudobných žiakov.

Leskó, Mihály

30.9.1808, Miskolc (Maďarsko) – 11.1.1879, Horné Saliby

Evanjelický kňaz **(145. výročie umrtie)**

Pred 145. rokmi (11.1.1879) umrel v Horných Salibách evanjelický kňaz Mihály Leskó. Štúdiá absolvoval v Miskolci (Maďarsko) a Banskej Štiavnici. Pôsobil ako vychovávateľ v rodine Škultétyovcov. Po skončení teológie v roku 1833 pôsobil ako evanjelický farár v Horných Salibách. Počas jeho pôsobenia tu bola postavená nová budova fary (1836), nová škola a byt pre učiteľa (1846)aj nový kostol (1861).

Noskovič, Alexander

15.1.1924, Sereď – 15.6.1975, Bratislava

Kritik, historik **(100. výročie narodenia)**

Pred 100. rokmi (15.1.1924) sa narodil v Seredi divadelný režisér, kritik a historik PhDr. Alexander Noskovič. Absolvent Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1947-1951 pôsobil ako asistent réžie a divadelný režisér, do roku 1964 pracovník divadelného oddelenia Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave. Externe prednášal dramaturgiu na VŠMU v Bratislave, zaoberal sa aj scénografiou. V 50-tych rokoch redigoval Slovenské divadlo a písal divadelné kritiky.

Achery, Albert

17.1.1919, Paríž – 18.1.1988, Paríž

Vojak **(105. výročie narodenia)**

Pred 105. rokmi (17.1.1919) sa narodil v Paríži vojak francúzskej armády, účastník SNP Albert Achery. Z nemeckého zajateckého tábora ušiel do Maďarska, potom na Slovensko. V roku 1944 spolu s poručíkom Michelom Bourel de la Ronciérom ilegálne prevádzal cez maďarsko-slovenské hranice po trase Galanta-Sereď skupinky francúzskych dobrovoľníkov, ktorí sa rozhodli zapojiť do SNP. Zúčastnil všetkých bojov francúzskej partizánskej jednotky. Svoje vojnové zážitky vydal aj knižne. Pamätnú tabuľu francúzskych partizánov môžete vidieť na Železničnej stanici v Galante.

Balogh, Bálint

17.1.1889, Galanta – 1.4.1945, Galanta

Včelár, redaktor **(135. výročie narodenia)**

Pred 135. rokmi (17.1.1889) sa narodil v Hódmezővásárhelyi (Maďarsko) včelársky odborník, redaktor Bálint Balogh. Študoval v Szegede (Maďarsko). Od roku 1904 pôsobil ako bankový úradník v Galante. V roku 1912 skonštruoval jeden z prvých nadstavkových úľov (Baloghov úľ). Bol redaktorom odborných časopisov Méh (Včela), Méhészújság (Včelárske noviny) a spolupracovníkom Mátyusföldi Lapok (Listy Matúšovej zeme). Vydal odborné publikácie s včelárskou tematikou.

Boross, Vojtech

6.5.1902, Košice – 18.1.1979, Pécs

Pedagóg, spisovateľ **(45. výročie úmrtia)**

Pred 45. rokmi (18.1.1979) umrel v Pécsi pedagóg a spisovateľ Vojtech Boross. Absolvoval učiteľský ústav v Sárospataku (Maďarsko). V rokoch 1921-1946 pôsobil ako učiteľ v Dolných Salibách, potom v rámci výmeny obyvateľstva vystáhaný do Maďarska. Na Slovensku publikoval v pedagogickom časopise Magyar Tanító, v rokoch 1933-1944 bol aj jeho zodpovedným redaktorom. Tajomník Spevokolu maďarských učiteľov na Slovensku. Člen vedenia Organizácie maďarských učiteľov na Slovensku, autor jej dejín.

Feldmann, Artur PhDr.

19.1.1884 Galanta – 1942, Hamilton (USA)

Rabín (**140. výročie narodenia**)

V rokoch 1904-1919 študoval na rabínskej škole v Budapešti. Od roku 1912 pôsobil ako hlavný rabín v Pančeve (Srbsko), od roku 1913 ako profesor náboženstva izraelitskej cirkevnej obce v Pešti. Na pozvanie židovskej cirkevnej obce v Pittsburgu sa v roku 1923 vysťahoval do USA.

Hrubala, Ján

25.5.1938, Šahy – 22.1.1969, Sered'

Psychológ (**55. výročie úmrtia**)

Pred 50. rokmi (22.1.1969) umrel v Seredi psychológ MUDr. Ján Hrubala. Absolvent psychológie Filozofickej fakulty a medicíny na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil ako klinický psychológ v Psychologickej liečebni v Čajakove, v Útvare nápravných zariadení ministerstva vnútra, od roku 1966 ako riaditeľ Psychologickovýchovnej kliniky v Banskej Bystrici, zároveň vedúci Liečebno-výchovného ústavu pre emocionálne a sociálne narušené deti v Ľubochni. Priekopník súdnej psychologickej expertízy a organizátor liečebnej pedagogiky na Slovensku.

Abay Nemes, Oszkár

22.9.1913 Sládkovičovo-30.1.1959 Pécs (Maďarsko)

Olympionik (**65. výročie úmrtia**)

Jeho otec bol lekárnikom v Sládkovičove. V roku 1915 sa rodina presťahovala do Paksu (Maďarsko). Právo študoval na univerzite v Pécsi. Člen a reprezentant atletického klubu v Pécsi, získal celý rad medailí. Na XI. Letných olympijských hrách v Berlíne (1936) získal bronzovú medailu v plávaní. Nasleduje rad športových úspechov, rekordov. V roku 1941 ukončil svoju aktívnu športovú kariéru, naďalej pôsobil ako tréner. Otvoril právnickú kanceláriu, bol poslancom parlamentu. Jeho meno nesie športová plaváreň v Pécsi.